Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

Muistio

13.10.2026

VN/97/2026
VN/97/2026-MMM-87

Asiantuntijapyyntö; Maatalousjaosto keskiviikko 14.10.2026 klo 10.30, HE 226/2026 vp

HE 226/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2026 kolmanneksi lisätalousarvioksi

Asiantuntijalausuntonamme koskien hallituksen esitystä 226/2026 vp eduskunnalle vuoden 2026 kolmanneksi lisätalousarvioksi esitämme pääluokan 30 maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan osalta seuraavaa.

Yleisesittely momenteittain

12.30.01 EU:n maataloustukirahastosta saatavat tulot	**Muutos (€)**
Lisäys aiheutuu suorien EU-tulotukien ennakkomaksujen aikaistumisesta EU:n poikkeussäädösten (komission asetus 2026/1768) mahdollistamana. Komission maksupäätös vahvistetaan joulukuussa 2026, minkä vuoksi ennakkomaksuja vastaavat EU-tulot kohdentuvat vuodelle 2026.	243 000 000

30.01.01 Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenot	**Muutos (€)**
Siirto momentille 32.01.08. kasvinsuojeluaineiden käsittelyruuhkan purkamiseen. Määrärahalla osarahoitetaan hanketta, jonka tavoitteena on purkaa Tukesin kasvinsuojeluaineiden lupahakemusjonoa ja lyhentää hakemusten käsittelyaikoja. Määrärahalla palkattaisiin asiantuntija Tukesiin kasvinsuojeluaineiden lupavalmistelutehtäviin.	-50 000
30.10.40 Maatalouden aloittamis- ja investointiavustukset	**Muutos (€)**
Valtuusmuutos Valtuuden määrää lisätään yhteensä 45,919 milj. euroa, josta CAP-suunnitelman muutoksesta aiheutuen lisäystä on 40 milj. euroa. Komissio on hyväksynyt muutoksen 22.9.2026. Lisäksi uusitaan CAP-suunnitelmakaudella päättyneistä, keskeytyneistä ja toteutumatta jääneistä maatalouden investointiavustuksista käyttämättä jäänyttä valtuutta 5,919 milj. euroa. Valtuus uusitaan CAP-suunnitelman täysimääräisen toteutumisen edistämiseksi. Muutoksen jälkeen momentilta saa tehdä vuonna 2026 Suomen CAP-suunnitelman 2023—2027 perusteella Manner-Suomessa myönnettävien avustusten myöntämispäätöksiä 150,919 milj. eurolla. Lisäksi käytössä on edelliseltä vuodelta siirtynyttä valtuutta. CAP-suunnitelman muutoksesta aiheutuvat momenttien väliset määrärahasiirrot sekä valtuuden täydennys on tarkoitus sisällyttää vuoden 2027 talousarvioesityksen täydennykseen.	-
30.10.41 Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki	**Muutos (€)**
Tarkentunut tarvearvio.	-6 000 000
30.10.64 EU:n ja valtion rahoitusosuus alueelliseen ja paikalliseen maaseudun kehittämiseen	**Muutos (€)**
Valtuusmuutos Valtuuden määrää lisätään yhteensä 6,733 milj. euroa aiheutuen CAP-suunnitelmakaudella päättyneiden, keskeytyneiden ja toteutumatta jääneiden alueellisen ja paikallisen maaseudun kehittämisen hankkeiden käyttämättä jääneen valtuuden uusimisesta. Muutoksen jälkeen momentilta saa tehdä vuonna 2026 Suomen CAP-suunnitelman 2023—2027 perusteella Manner-Suomessa myönnettävien hankkeiden myöntämispäätöksiä 142,094 milj. eurolla. Valtuus uusitaan CAP-suunnitelman täysimääräisen toteutumisen edistämiseksi. Lisäksi käytössä on edelliseltä vuodelta siirtynyttä valtuutta.	-

Postiosoite **Postadress** **Postal Address** Maa- ja metsätalousministeriö	**Käyntiosoite** **Besöksadress** **Office**	**Puhelin** **Telefon** **Telephone**	**Faksi** **Fax** **Fax**	**s-posti, internet** **e-post, internet** **e-mail, internet**
PL 30 00023 Valtioneuvosto	Hallituskatu 3 A Helsinki	0295 16001 +358 295 16001		kirjaamo.mmm@gov.fi

30.20.01 Ruokaviraston toimintamenot	**Muutos (€)**
Lisäys kohdistuu Ruokavirastossa afrikkalaisen sikaruton torjunnasta aiheutuviin henkilöstömenoihin Suomen tautitilanteen nopean heikkenemisen johdosta. Lisäys on välttämätön, jotta afrikkalaisen sikaruton (ASF) torjuntatyö saadaan toteutettua hallitusti viruksen leviämisen estämiseksi.	720 000
30.20.20 Eläinlääkintähuolto ja kasvintuhoojien torjunta	**Muutos (€)**
Lisäys aiheutuu eläinlääkintähuoltolain (285/2023) nojalla kunnille maksettavien lakisääteisten korvausten kasvusta. Määrärahan tarve kunnille eläinlääkintähuoltolain nojalla vuonna 2026 maksettaviin korvauksiin on 12 milj. euroa, mikä on 1,298 milj. euroa vuotta 2025 enemmän. Kuntien määrärahan tarpeen kasvu johtuu kiireellisten eläinsuojeluilmoitusten ja -tapausten lisääntymisestä kunnissa, lisääntyneistä virantäytöistä sekä siitä, että valvontakohteisiin on yhä useammin jouduttu menemään kahden eläinlääkärin voimin kohteisiin liittyvien moninaisten ja monimutkaisten ongelmien ja osin myös väkivallan uhan vuoksi. Kahden eläinlääkärin suorittamilla valvontakäynneillä varmistetaan päätösten perustuvan riittävän luotettavaan ja asiantuntevaan arvioon, sillä valvontakäyntien seuraukset voivat olla vakavia ja johtaa esimerkiksi maataloustukien leikkauksiin ja eläintenpidon päättymiseen. Määrärahatarpeen kasvuun arvioidaan vaikuttavan myös poliisin virka-apupyyntöjen laskutus sekä yleinen palkkatason kehitys. Ruokavirastoista saatujen tietojen perusteella kunnat ovat edelleen perustaneet uusia valvontaeläinlääkärivirkoja vuonna 2026 mikä aiheuttaa edelleen kustannusten nousua. Afrikkalaisen sikaruton leviämien Suomeen kasvattaa myös kuntien määrärahatarvetta.	3 200 000
30.20.20 Eläinlääkintähuolto ja kasvintuhoojien torjunta	**Muutos (€)**
Lisäys aiheutuu afrikkalaisen sikaruton torjunnasta Suomen tautitilanteen nopean heikkenemisen johdosta. Ehdotettu eläinlääkintähuollon lisämääräraha kohdennetaan mm. maastoetsintöihin ja metsästykseen, kuolleiden villisikojen etsinnässä käytettävään WeHunt-sovellukseen, eläintautivaarasta varoittavien maantiekylttien hankintaan ja pystytykseen, tartuntavyöhykkeen ydinalueen aitaamiseen, sivutuotteita varten tarvittaviin kuljetuskontteihin, taudintorjuntakeskuksen toimintaan, metsästettyjen villisikojen ASF-näytteistä maksettavan palkkion korotukseen sekä muihin taudin torjumisen kannalta välttämättömiin menoihin. Ruokaviraston arvioi ASF-torjuntaan vuonna 2026 tarvittavan yhteensä noin 2,9 milj. euroa, josta ehdotettavan lisärahoituksen osuus on 2,146 milj. euroa. Lisämäärärahan tarpeessa on otettu huomioon mahdolliset momentin sisäiset määrärahan siirrot.	2 146 000
30.20.40 Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki	**Muutos (€)**
Lisäys on siirtoa momentilta 30.20.44 kansallisen lisärahoituksen osoittamiseksi pohjoisen tuen alueella. Muutoksella ei ole vaikutusta luonnonhaittakorvauksen tasoon, eikä muutos lisää valtion menojen kokonaismäärää. Komission täytäntöönpanoasetukseen (EU) 2026/1894 liittyvä EU:n kiireellinen rahoitustuki viljelijöille, jotka kärsivät Lähi-idän kriisistä johtuvista taloudelliseen elinkelpoisuuteen vaikuttavista erityisistä ongelmista kohdentuu pääosin Etelä-Suomeen. Tästä syystä kansallinen lisärahoitus olisi tarkoitus kohdentaa pohjoisen tuen alueelle pohjoiseen tuotantotukeen, pohjoiseen nautatukeen sonneille ja emolehmille. Lisäksi määrärahaa käytettäisiin sikatalouden tukemiseen koko maassa.	17 564 000
30.20.41 EU-tulotuki ja EU-markkinatuki	**Muutos (€)**
Lisäys aiheutuu komission täytäntöönpanoasetukseen (EU) 2026/1894 kiireellisen rahoitustuen myöntämisestä viljelijöille, jotka kärsivät Lähi-idän kriisistä johtuvista taloudelliseen elinkelpoisuuteen vaikuttavista erityisistä ongelmista. Asetuksessa Suomelle on kohdennettu 8,783 milj. euron EU:n kokonaan rahoittama kriisituki, josta vuoden 2026 aikana maksettaisiin 5,100 milj. euroa, joka kohdennettaisiin erikoiskasvipalkkiolle maksettavaan tukeen. Loppuosa rahoituksesta, 3,683 milj. euroa, sekä EU-rahoituksen tulot momentille 12.30.01, tullaan sisällyttämään vuoden 2027 täydentävään talousarvioehdotukseen. Vuodelle 2027 kohdistuva tuki maksettaisiin kotieläintaloudelle.	5 100 000
30.20.44 Luonnonhaittakorvaukset	**Muutos (€)**
Vähennys on siirtoa momentille 30.20.40 kansallisen lisärahoituksen osoittamiseksi pohjoisen tuen alueella. Muutoksella ei ole vaikutusta luonnonhaittakorvauksen tasoon, eikä muutos lisää valtion menojen kokonaismäärää. Komission täytäntöönpanoasetukseen (EU) 2026/1894 liittyvä EU:n kiireellinen rahoitustuki viljelijöille, jotka kärsivät Lähi-idän kriisistä johtuvista taloudelliseen elinkelpoisuuteen vaikuttavista erityisistä ongelmista kohdentuu pääosin Etelä-Suomeen.	-17 564 000

30.40.40 Eräät luonnonvaratalouden korvaukset	**Muutos (€)**
Lisäys aiheutuu ennakoimattomista ja osittain arvioitua suurempina toteutuvista korvauksista ja kustannuksista. Momentin tiedossa oleva käyttötarve on yhteensä 2 300 000 euroa, josta 43 000 euroa käytetään Tenojoen kalastuslupatuloista vesialueiden omistajille maksettaviin korvauksiin, 700 000 euroa saimaannorpan suojelusopimuksista maksettaviin korvauksiin, 400 000 euroa lupaviranomaisten ja tuomioistuinten vesiasioista antamien päätösten perusteella valtion toteutettaviksi määrättyjen toimenpiteiden toteuttamiskustannuksiin, 20 000 euroa metsälain nojalla valtion varoista etukäteen maksettavien korjaavien toimenpiteiden toteuttamiskustannuksiin, 37 000 euroa Suomen ja Norjan välisen poroesteaitasopimuksen mukaisiin korvauksiin, 700 000 euroa kaupallisen kalastuksen vakuutuskorvauksiin sekä 400 000 euroa Tenojoen kalastussääntöä koskevan sopimuksen ja kalastussäännön aiheuttamien menetysten korvauksiin ja kustannuksiin. Kun käytettävissä yhteensä 1 651 000 euroa (sis. LTA II), on lisätarve yhteensä 649 000 euroa.	649 000
30.40.42 Petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen	**Muutos (€)**
Siirto momentille 30.40.50 koskien eduskunnan lisäystä Suomen Metsästäjäliitolle koirien susiliivien käytön edistämiseen.	-50 000
30.40.50 Riistatalouden edistäminen	**Muutos (€)**
Lisäys aiheutuu toimenpiteistä, joilla pyritään pienentämään nopeasti Suomen villisikakantaa ja estämään afrikkalaisen sikaruton leviämistä. Riistakeskukselle osoitettava lisäys käytetään metsästäjien ja riistanhoitoyhdistysten neuvontaan, koulutukseen ja pyyntivälineiden hankintaan metsästyksen kattavuuden lisäämiseksi ja tehostamiseksi sekä seurantanäytteiden kattavuuden lisäämiseksi. Määrärahalla hankitaan mm. ylhäältä putoavia etäohjattavia loukkuja kokonaisten villisikalaumojen pyydystämiseksi, lämpökameralla varustettuja drooneja villisikojen etsimiseen metsästyksen tehostamiseksi, lämpötähtäimiä koulutetuille pyyntiryhmille pimeätoimintakyvyn parantamiseksi.	560 000
30.40.50 Riistatalouden edistäminen	**Muutos (€)**
Siirto momentilta 30.40.42 koskien eduskunnan lisäystä Suomen Metsästäjäliitolle koirien susiliivien käytön edistämiseen. Määräraha osoitettaisiin Suomen Metsästäjäliitolle susiliivien käytön edistämisen sijaan metsästäjien ampumarataharjoittelumahdollisuuksia edistäviin hankkeisiin.	50 000
PÄÄLUOKKA 30 MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA YHTEENSÄ	**6 325 000**

Allekirjoitukset

Talousjohtaja	Matti Hyytinen
Maatalousneuvos	Esa Hiiva
Luonnonvaraneuvos	Heikki Piiparinen
Neuvotteleva virkamies	Kajsa Hakulin

Liitteet PPT-esitys

Jakelu Eduskunta, Kaisa Iso-Sipilä